

SCENARIUSZ WYSTAWY
KADRY NIEPODLEGŁOŚCI: NASFETEROWIE
Autorka: ANNA ŁAZAR

Tytuł planszy	hasła	Ilustracje	Miejsca	Uwagi
Majętna Helena i Stefan Sabotażysta Nazwy dzielnic Helenówka, Stefanówka	Stanisław Nasfeter (40 lat) - ziemianin - ukończył Warszawską Szkołę Telegraficzną członek PPS Helena Irena Nasfeter z d. Reniewicka (23 lata) – właścicielka Klucza Ręczajskiego akt własności na dzień przed ślubem z rodziny żydowskiej ukończyła szkołę dla dziewcząt wielokulturo wość	Zdjęcia stare 1. Stefan Nasfeter (zdjęcie w mundurze telegrafisty lub paszportowe)- ze zbiorów Biblioteki 2. Helena Nasfeter ze zbiorów Biblioteki 3. Ulica Kościelna w Wołominie https://polona.pl/ item/wolomin-ul- koscielna,NzM3M Tc1ODI/0/#info:m etadate w wolnym dostępie licencja CC i powtórzony kadr współczesna – Łukasz Rygało ILUSTRACJA Stefan i Helena jadą bryczką. Helena trzyma w ręku słup telegraficzny, Dymek z głowy Stefana – wysadzany słup telegraficzny Dymek z głowy Heleny (Jak chciałeś wysadzić	Mapa Wołomina jako element powtarzalny, na który naniesione zostaną punkty, na kolejnych planszach	Stefan Sabotażysta „W czasie wojny japońsko-rosyjskiej w r. 1904-5 pracowałem dokładnie na fabryce Lilpop, Rau i Loevenstein jako kontroler jakości pocisków, wysyłanych na front. I w celach sabotażowych aprobowałem wszelkie braki w tychże pociskach, wysyłając w ten sposób dużą ilość pocisków niezdatnych do użytku” Pisze Stefan w podaniu o przyznanie mu medalu w 1937 roku. - nie dostaje jednak odznaczenia Hasło: podziały polityczne w Polsce Możliwe społeczne role kobiety – ruchy emancypacyjne – np. w roku 1929 w Wołominie oprócz ziemianek były też m.in. lekarka Jadwiga Dzwonkowska, dentystka Irena Puguniewicz, 4 akuszerki, 3 właścicielki cukierni, rzeźniczka, sklepiarki i handlarki tytoniem, nauczycielki

SCENARIUSZ WYSTAWY
KADRY NIEPODLEGŁOŚCI: NASFETEROWIE
Autorka: ANNA ŁAZAR

		<p>stup telegraficzny po francusku - comment tu voulais faire sauter le poteau télégraphique?)</p> <p>Tu inspiracja dla damy z telegrafem</p> <p>https://podrozezmamaitata.files.wordpress.com/2013/02/vii-img_0854.jpeg</p>		
<p>2.</p> <p>Majątek ziemski. Do kogo należy ziemia</p>	<p>- wieś i folwark „Ręczaje” 13 wsi 6 tyś ha</p> <p>- wojna</p> <p>- Bierut podział</p> <p>- 1978 rezerwat Grabicz</p> <p>Hasło: jak się zmieniała własność ziemską XIX-XXI w.</p>	<p>Zdjęcia:</p> <p>- współczesne (być może na całą planszę) Rezerwatu przyrody Grabicz Łukasz Rygało(ŁR)</p> <p>- mapa Klucz Ręczajski ze zbiorów Biblioteki</p> <p>ILUSTRACJA: Oś czasu, na której zaznaczone</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. polowania artystokratów, pańszczyzna 2. uwłaszczenie chłopów 3. parcelacja 4. okres własności Nasfeterów 5. nacjonalizacja Bierut 6. utworzenie rezerwatu Grabicz 	<p>Rezerwat przyrody Grabicz zaznaczony na mapce</p>	<p>baza myśliwska dla Ręczajskich, Radziwiłłów, Czartoryskich Zamojskich Po Powstaniu Styczniowym w wyniku carskich reform uwłaszczeniowych w 1864 roku, majątek ten rozpadł się, dając początek samodzielnym już wsiom, który to układ urbanistyczny obserwujemy dziś. Folwark Ręczaje zakupili a następnie rozparcelowali sprowadzeni przez Zamojskich koloniści niemieccy tworząc, do drugiej wojny światowej, wieś Ręczaje Niemieckie. Dziś to wieś Ręczaje Nowe. W poł XIX w. odkupiony przez Reniewickich – żydowskich fabrykantów przepisany na Helenę 16 II 1920 – dzień przed ślubem z Nasfeterem</p>

SCENARIUSZ WYSTAWY
KADRY NIEPODLEGŁOŚCI: NASFETEROWIE
Autorka: ANNA ŁAZAR

				<p>parcelacja i sprzedaż działek (kolejarze, tramwajarze, niemieccy koloniści, Żydzi)</p> <p>nacjonalizacja Bierut</p> <p>16 stycznia 1978 rezerwat Grabicz administrowany przez Nadleśnictwo Drewnica i Wojewódzki Konserwator Przyrody W centrum płytki zbiornik wodny – eksploatacja torfu</p> <p>Biznes (torf, cegielnia, kino)</p>
3. Przypadki pomnika:	<p>1918 - Rozbrajanie Niemców, przejmowanie administracji</p> <p>1920 Bitwa Warszawska Piłsudski w Wołominie Wychodzi z pociągu</p> <p>Okopy u Nasfeterów http://dawny.pl/walki-o-wołomin-podczas-obrony-przedmoscia-warszawskie-go-w-1920-r/?fbclid=IwAR1Tce7OfiR</p>	<p>Pomnik zdjęcia pomnika w różnych okresach w tym ustawianie, składanie wieńców, odkopywanie ze zbiorów Biblioteki (informacja na podstawie katalogu Muzeum im. Zofii i Wacława Nałkowskich „Okrucy historii (z dziejów Wołomina)”maj-czerwiec 2002 nr katalogowy 60-72),</p> <p>zdjęcie współczesne</p>	<p>Zaznaczony na mapce pomnik 1920 i pamięci Żydów (oba wzdłuż linii kolejowej)</p>	<p>jak się ustawia pomniki,</p> <ul style="list-style-type: none"> - pomnik 1920 Pomnik przez lata – stolik Piłsudskiego ludzie mówią - ustawienie, - uroczystości - wojna (zdjęcie) - zakopanie (PRL – powód potrzeba zatarcia wojny z Bolszewikami, PRL w orbicie ZSRR) -odkopenie (Solidarność) <p>Analogia – pomnik dzisiaj:</p> <ul style="list-style-type: none"> - miejsce pamięci Żydów wołomińskich (oba powstały w następstwie działania komitetów społecznych i publicznej zbiórki finansów, Oba umiejscowienia uzyskane od kolei; linia kolejowa Warszawa-Petersburg 1862,

SCENARIUSZ WYSTAWY
KADRY NIEPODLEGŁOŚCI: NASFETEROWIE
Autorka: ANNA ŁAZAR

	<p>Y7gcKtaR_w2 5KHsl0FyG7 m9ZPa9oPC NygkxV87C BaoJnmrQ</p> <p>Stefan Nasfeter wybrany prezesem budowy pomnika</p> <p>Zdobywanie niepodległości</p> <p>Plan obchodów 14 -15 sierpnia 1930</p> <p>http://dawny.pl/mieszkanicy-wolomina-w-holdzie-obroncom-ojczyzny-1920-r-2/</p>	<p>zdjęcie współczesnego pomnika pamięci Żydów wołomińskich (ŁR)</p> <p>Pocztówka z dworcem w Wołominie (1937) https://polona.pl/item/wolomin-dworzec-kolejowy,NzM3MTc1ODM/#info:metadata w wolnym dostępie licencja CC</p> <p>ILUSTRACJA Piłsudski wysiada z wojskowego pociągu i zdąża do stolika. (pomnik ustawiono na miejscu stolika)</p>		<p>pierwsza stacja po Warszawie - Wołomin,)</p>
<p>4. Aktywność społeczna Nasfeterów</p>	<p>Tworzenie i wspieranie instytucji 1929 – Rada Nadzorcza Kasy Spółdzielczej (Nasfeter zostaje prezesem) 1931 - Stowarzyszen</p>	<p>Zdjęcia</p> <p>Poświęcenie Sztandaru cechu rzeźnicko-wędliniarskiego (ŁR)</p> <p>Plac Górnośląski dawniej ze zbiorów Biblioteki</p>	<p>Plac (Górnośląski- 1 Maja - 3 Maja) Zaznaczony na mapie</p>	<p>Rola nazewnictwa w tworzeniu wspólnej przestrzeni symbolicznej Dłaczego Górnośląski 3 maja 1 maja 3 maja</p> <p>Liga morska</p> <p>Jak się nazywał w czasie II Wojny</p>

SCENARIUSZ WYSTAWY
KADRY NIEPODLEGŁOŚCI: NASFETEROWIE
Autorka: ANNA ŁAZAR

	<p>ie Właściciele Nieruchomości (1931)</p> <p>Polska Macierz Szkolna</p> <p>dofinansowanie budowy kościoła NMBP</p> <p>Domu Ludowego (sierociniec)</p> <p>Oddanie ziemni pod cmentarz</p> <p>Wielokulturowość</p>	<p>(informacja na podstawie katalogu Muzeum im. Zofii i Wacława Nałkowskich „Okrucy historii (z dziejów Wołomina)”maj-czerwiec 2002 nr katalogowy 18),</p> <p>pomnik dziś (ŁR)</p> <p>Ołtarz św. Teresy z figurami św. Heleny i św. Stefana</p> <p>ze zbiorów Biblioteki</p>		<p>Trudne losy Nasfetersa</p> <ul style="list-style-type: none"> - sprawa o defraudację w Kasie spółdzielczej - licytacja fortepianu (1934) - licytacja majątku (1939)
<p>5. Filmy u Nasfeterów</p>	<p>1927 – Kino Oaza</p> <p>Biuro Kinematograficzne Stefan Nasfeter, przy ul Zielnej 15</p> <p>rywalizacja z Kinem Adria</p> <p>Janusz Nasfeter</p> <p>1937 produkcja „Ty co w Ostrej</p>	<p>Plakaty</p> <p>Bilety</p> <p>Fotosy</p> <p>Okładka Filmu z 1937</p> <p>ze zbiorów Biblioteki</p> <p>Ilustracja Foyer kina z małpką i papugą (może jako całość na planszę?)</p>	<p>Kino – zaznaczone na mapie</p>	<p>Kino –</p> <ul style="list-style-type: none"> - nowy rodzaj rozrywki (początki kina?) - model biznesowy - wpływ na publiczność: czego chce, jaki rodzaj wiedzy się im proponuje (wychowanie religijne, przeciwdziałanie handlowi ludźmi) <p>Wiera Gran chodziła do kina Oaza (lata 30)</p>

SCENARIUSZ WYSTAWY
KADRY NIEPODLEGŁOŚCI: NASFETEROWIE
Autorka: ANNA ŁAZAR

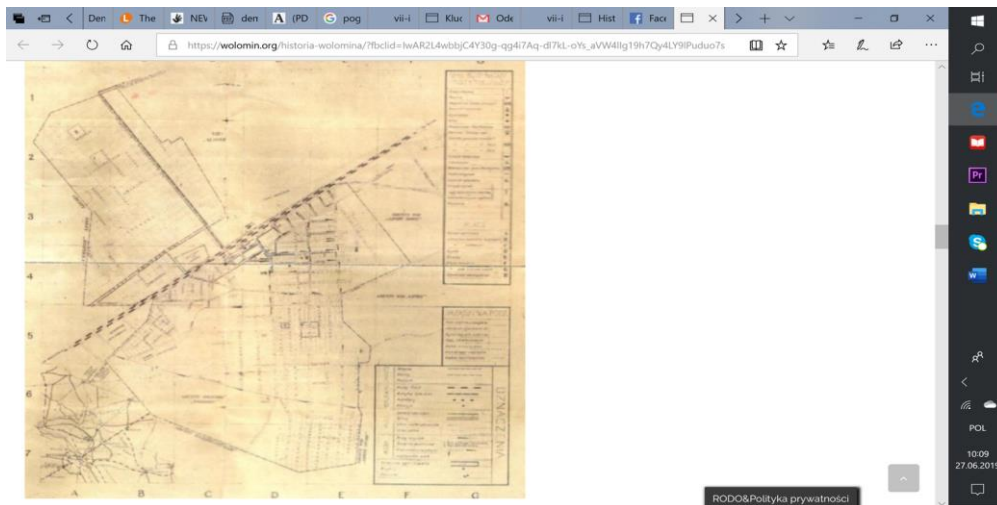
	<p>Świecisz Bramie”</p> <p>1938 „Kobiety nad przepaścią”</p> <p>Filmy projekcja – „Król Królów” „Śnieżka”</p>			
6. Wojna i powojnie	<p>- obraz wojny, jako cierpienia ludności cywilnej głód, strategię przetrwania, getto, jedzenie dla Żydów ukrywających się w rowach na torfowiskach (Helena Nasfeter, młody Janusz Nasfeter)</p> <p>Strata majątku (nacjonalizacja), przeprowadzka do Warszawy na ul. Stalową, próba emigracji,</p> <p>Śmierć Stefana śmierć Heleny</p>	<p>Zdjęcia</p> <p>- zniszczenia Wołomina w czasie wojny (ŁR)</p> <p>- grób Nasfeterów na powązkach (BŻ)</p> <p>- zdjęcie cmentarza w Wołominie dawniej (ŁR) i dziś (AŁ)</p> <p>ILUSTRACJE albo nic, albo zniszczone miasto</p>	<p>Cmentarz wołomiński zaznaczony na mapie</p>	<p>+info, że cmentarz powstał później, ale na terenach od Nasfeterów</p>

SCENARIUSZ WYSTAWY
KADRY NIEPODLEGŁOŚCI: NASFETEROWIE
Autorka: ANNA ŁAZAR

Historia budynku 7.	Zmiana instytucji Kina mieszkania kwaterunkowe – zrzeszenie kupców – Biblioteka (z zmiany nazw Biblioteki)	Historyczne zdjęcia budynku Ze zbiorów Biblioteki Ilustracja Albo nic, albo nie zmian funkcji i nazewnictwa	Zaznaczona na mapie największym znakiem https://rygalo.com/2014/08/09/pedagogiczna/	Kino działało do wybuchu II wojny światowej. W okresie okupacji Hitlerowskiej było zarządzane przez Niemiecki Zarząd Kin Warszawskich. Wyświetlano wówczas filmy i kroniki z nazistowską propagandą. Po II wojnie światowej, pod nowymi już władzami, kino działało pod nazwą „Bałtyk”, a później „Hel”. W następnych latach utworzono Powiatowe Centrum Propagandy i Kultury, następnie budynek przekazano filii Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej a od 2018 obiekt zajmuje Powiatowa Biblioteka Publiczna im. Heleny i Stefana Nasfeterów

Poniższa mapka ze zbiorów Biblioteki na wszystkie plansze

SCENARIUSZ WYSTAWY
KADRY NIEPODLEGŁOŚCI: NASFETEROWIE
Autorka: ANNA ŁAZAR

Wystawa planowana jest na 7 planszach. Grupa docelowa to osoby od 12 roku życia.

Cele:

1. Wiedza o rodzinie Nasfeterów i zagadnieniach z historii Polski (zmiany we własności ziemskiej ugrupowania polityczne w II RP, wielokulturowość w II RP)
2. Uświadomienie historii lokalnej
3. Waga indywidualnego zaangażowania w tworzenie państwa i społeczeństwa
4. Wiedza o modernizacji na pocz XX w. , budowanie społeczności obywatelskiego– (niezależne stowarzyszenia, administracja), nowych jakościach technologicznych (kolej, telegraf)